

ผลการทดลองชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็ง
ในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Experimental Results of the Activities Set to Enhance the Perception
of Roles and Duties for Family Strength of Ubon Ratchathani Rajabhat
University Undergraduate Students

อัญญา วรรณานา^{1*} พิศุทธิภา เมธีกุล¹ และ รุชนีกร โชติชัยสถิตย์¹
Ananya Wanna^{1*}, Pisutthipa Metheekul¹ and Rutchaneekorn Chotchaisathit¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีและ 2) เปรียบเทียบการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนกลุ่มวิชาเลือกเสรีรายวิชาเกษตรและอาหารเพื่อคุณภาพชีวิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ดำเนินการวิจัยโดยสร้างชุดกิจกรรม และจัดกิจกรรมทดลองใช้ชุดกิจกรรม วัดผลการทดสอบการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวก่อนและหลังทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและแบบทดสอบการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะและการทดสอบค่า t (t-test Dependent) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักศึกษากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58

คำสำคัญ: การรับรู้บทบาทหน้าที่ในครอบครัว ความเข้มแข็งในครอบครัว ชุดกิจกรรม

Received: 5 September 2023; Accepted: 14 November 2023

¹ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จ.นนทบุรี 11120

¹ School of Human Ecology, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120

* Corresponding author: Ananya.w@ubru.ac.th

Abstract

The present research aims to achieve two primary objectives: 1) to develop a set of activities aimed at enhancing role perception and strengthening family roles among undergraduate students at Ubon Ratchathani Rajabhat University, and 2) to compare the role perception and family role strengthening among undergraduate students before and after using the activity-enhancement set. The study employed a sample of 25 fourth-year students who were enrolled in the elective course group of Agriculture and Food for Quality of Life during the second semester of the 2022 academic year at Ubon Ratchathani Rajabhat University. The participants were selected using a purposive sampling technique. The research involved the creation of an activity-enhancement set, the implementation of experimental activities using the set, and the measurement of pre- and post-experiment role perception outcomes. The research tools included the activity-enhancement set and a 5-option, 40-item role perception assessment questionnaire developed by the researcher. Data analysis utilized descriptive statistics, means, standard deviations, efficiency scores of the skill training set, and dependent t-test. The results revealed that the experimental group of students exhibited significantly higher average scores in post-experiment role perception, indicating strengthened family roles, compared to their pre-experiment scores, with statistical significance at the 0.01 level. Additionally, the experimental group reported high overall satisfaction with the activity-enhancement set, with a mean satisfaction score of 4.58.

Keywords: family role perception, family role strengthening, Activity-enhancement set.

บทนำ

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันรากฐานแห่งชีวิต เป็นสถาบันที่เล็กที่สุดในสังคม แต่เป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสถาบันอื่น ๆ ในสังคม เพราะครอบครัวคือหน่วยสังคมแรกที่ทำให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนเพื่อผลิตคนเข้าสู่สังคม สังคมจะดีมาน้อยเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกของแต่ละครอบครัว ในการหล่อหลอมบุคคลให้พัฒนาสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ ในสภาวะสังคมปัจจุบันที่ต่างมีการแก่งแย่งแข่งขันกันมากมาย บุคคลต้องเผชิญกับความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้ความ

เข้มแข็งของสถาบันครอบครัวเริ่มเสื่อมถอย ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบลูกโซ่ เพราะเมื่อระบบภายในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อระบบอื่น ๆ ให้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลโดยตรงต่อสมาชิกภายในครอบครัว (วนัญญา, 2560) ครอบครัวจะมีพัฒนาการ หรือดำรงไปได้อย่างราบรื่น มีความปกติสุขมากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ซึ่งก็หมายถึงการทำบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของสมาชิกในครอบครัวนั่นเอง (ปิ่นนเรศ และคณะ, 2561) องค์

ประกอบสำคัญที่ทำให้ครอบครัวมีความสุขหรือเป็นคุณสมบัตินี้ของครอบครัวไทยที่พึงประสงค์ คือ สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่กลมเกลียว มีความรับผิดชอบ ประกอบอาชีพสุจริต รู้จักประหยัด เก็บออม สร้างฐานะครอบครัวให้มั่นคง พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม ไม่ทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายกันและมีทักษะการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดีและส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพ (วิญญู และคณะ, 2561) นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยที่กำลังจะเป็นวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน หากมีรากฐานทางครอบครัวที่เข้มแข็งจะช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ดีตลอดทั้งชีวิต แต่หากสัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดีหรือครอบครัวมีปัญหา เกิดความยุ่งยากในการปรับตัว อาจทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ของชีวิตไปได้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีส่วนในการหล่อหลอมบุคคลต่อจากสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันในการพัฒนาคน ผู้วิจัยในฐานะของบุคลากรทางการศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และแนวทางส่งเสริมความรู้ความเข้าใจถึงการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวอันจะมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการสร้างครอบครัวในอนาคตของนักศึกษา โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมให้นักศึกษา หรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาที่เป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้คือ 1) สร้างและทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีและ 2) เปรียบเทียบการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design)

ประชากร คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเกษตรและอาหารเพื่อคุณภาพชีวิต ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 500 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเกษตรและอาหารเพื่อคุณภาพชีวิต ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบเจาะจง โดยเป็นนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์การคัดเลือก 5 ข้อ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีผลการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีระดับความเหมาะสมค่าเฉลี่ย 0.72

2. แบบทดสอบวัดการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเป็นแบบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน สอดคล้องตามเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.66-1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องในระดับที่น่าไปใช้ในการทดลองได้ แบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20-0.40 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.40 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.87 โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Method)

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมทดลองต่อชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้

เกณฑ์ ดังนี้ ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักศึกษาตอบว่ามีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักศึกษาตอบว่ามีความพึงพอใจน้อย

ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักศึกษาตอบว่ามีความพึงพอใจปานกลาง

ให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อนักศึกษาตอบว่ามีความพึงพอใจมาก

ให้คะแนน 5 คะแนน เมื่อนักศึกษาตอบว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย ผลการทดลองชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 3 วัน ใช้เวลาทั้งหมด 13 ชั่วโมง 30 นาที ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรม ปฐมนิเทศ รู้จักฉันรู้จักเธอ 2) กิจกรรม ครอบครัวสุขสันต์ แบบที่ฉันต้องการ 3) กิจกรรม กระรอกเปลี่ยนรังและบทบาทที่คาดหวังเพิ่มพลังให้ครอบครัว 4) กิจกรรม เวลาแห่งคุณภาพ 5) กิจกรรม ครอบครัวนี้สุขสมบูรณ์ 6) กิจกรรม ใคร ๆ ก็ทำได้ 7) กิจกรรม สื่อสารดีเปรมปรียดีสู่ครอบครัว 8) กิจกรรม เรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง 9) กิจกรรม ทุกข์-สุขของครอบครัว 10) กิจกรรม สัญญาใจให้ครอบครัว ก่อนทดลองให้ทำแบบทดสอบก่อนเข้าร่วมทดลอง หลังจากเข้าร่วมการทดลอง ทำแบบทดสอบการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีอีกครั้ง จากนั้นเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลัง แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน แบบทดสอบวัดผลการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวสร้างจากมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 5 ด้าน กำหนดตามตัวชี้วัดและตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพ ด้านการพึ่งตนเอง (เศรษฐกิจ

สุขภาพ ข้อมูลข่าวสาร และการเรียนรู้) ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ด้านทุนสังคม และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะที่ศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนทดลองและหลังเข้าทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที่ t (t-test Dependent) ด้วยโปรแกรม SPSS

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลการทดลองชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 0.72 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ความสอดคล้อง แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักศึกษากลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการศึกษาทุกประการ ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนอย่างมีระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม อีกทั้งการสร้างเครื่องมือในการวิจัยผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำมาใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง และได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสร้าง กำหนดจุด

ประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการเสริมสร้างกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหา เวลา การวัดผล และทักษะการสอนรวม 5 ทาน แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับชัยงค์ (2556) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบชิ้นงานใหม่นั้น จำเป็นต้องผ่านการทดสอบ ประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปใช้

2. การเปรียบเทียบผลการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัว ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมทดลองด้วยชุดกิจกรรมการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยใช้ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผล

ต่อการพัฒนาการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวให้สูงขึ้น สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ (2559) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้อำนวยการความสะอาดและเสนอแนะผ่านวิธีการต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีสื่อสังคมซึ่งการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการลงมือกระทำ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อาศัยทักษะการคิดอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้ อย่างมีคุณภาพจากการเรียนการสอนมากที่สุด นักศึกษากลุ่มทดลองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งทางกาย อารมณ์ และสังคม เกิดเป็นแรงจูงใจในการทำบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัวในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุริยะ (2563) ที่ศึกษาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาการกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (dependent t-test)

กลุ่มทดลอง	No	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนการทดลอง	25	26.36	6.01	12.00**	0.000
หลังการทดลอง	25	34.56	3.08		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 – 0.40

3. ความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีผลประเมินความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า 3 ลำดับแรก นักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเข้มแข็งในครอบครัว หลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยครอบครัวเข้มแข็งจะมีลักษณะ

ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว รู้บทบาทหน้าที่ของตน ยึดมั่นคำสัญญา มีความเชื่อใจกัน มีการสื่อสารด้านบวกในครอบครัว มีทุนทางสังคมในครอบครัว มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ และมีความสามารถในการจัดการปัญหา หลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง และปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นกิจกรรม เวลาแห่งคุณภาพที่นักศึกษาได้มีเวลาทำกิจกรรมกับครอบครัวและกิจกรรมสื่อสารดีเปรมปริยดีส์ครอบครัวนักศึกษาได้ระมัดระวังคำพูด การสื่อสารในครอบครัว เป็นต้น และขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องจากการจัดกิจกรรมเริ่มจากให้นักศึกษาทำความเข้าใจ

รู้จักกันละลายพฤติกรรมจนมีความไว้วางใจต่อกัน เรียงลำดับกิจกรรมจากที่ไม่ซับซ้อนจนถึงกิจกรรมสุดท้าย ทำให้การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมนักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84, 4.72 และ 4.68 ตามลำดับ ส่วนข้อที่อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ โดยรวมแล้วการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้มีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา (2560) ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด มีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม อยู่ในระดับมากขึ้นไป ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่ เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัว ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เฉพาะกลุ่มทดลอง (N=25)

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลความหมาย
1.	นักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเข้มแข็งในครอบครัวหลังเข้าร่วมกิจกรรม	4.84	0.37	มากที่สุด
2.	กิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.48	0.65	มาก
3.	นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.56	0.71	มากที่สุด
4.	สื่อและอุปกรณ์มีความทันสมัยในการจัดกิจกรรม	4.52	0.50	มากที่สุด
5.	สถานที่-เวลา มีความเหมาะสม	4.44	0.58	มาก
6.	บรรยากาศของการจัดกิจกรรม	4.64	0.48	มากที่สุด
7.	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.68	0.47	มากที่สุด
8.	หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักศึกษามีการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวมากขึ้น	4.60	0.50	มากที่สุด
9.	กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.72	0.45	มากที่สุด
10.	โดยรวมแล้วการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้มีประโยชน์	4.36	0.48	มาก
	รวม	4.58	0.52	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่ เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 0.72 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ความสอดคล้อง แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ

2. ภายหลังจากทดลอง นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในกลุ่มทดลองมีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ชุดกิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่ เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับกับนักศึกษาปริญญาตรี หากต้องการนำชุดกิจกรรมนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นควรมีการปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละช่วงวัย

2. ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่ เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวควรให้ความสำคัญโดยยึดผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นศูนย์กลางโดยเน้นกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจมากกว่าการบรรยาย เช่น การเล่นเกมส์ ฝึกการคิดวิเคราะห์ แล้ววิทยากรสรุปความรู้ ข้อคิด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายเสริมสร้างการรับรู้บทบาท

หน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัว เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำบทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวไทย อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมและประเทศให้เข้มแข็ง เช่น การสร้างบรรยากาศสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว พุดดีต่อกัน ยอมรับฟังกัน มีความเข้าใจและปรับตัวเข้าหากัน เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสามารถปรับตัวได้ในครอบครัว จนเป็นนิสัยและเป็นภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งของตนเองต่อไป

1. ควรมีการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวขยายกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปใช้ในศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายหรือเป็นกลุ่มอื่น คณะอื่น เพื่อเพิ่มทักษะประสบการณ์การใช้ชีวิตและส่งเสริมการรับรู้บทบาทหน้าที่เพื่อความเข้มแข็งในครอบครัวของนักศึกษาให้กว้างขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อความเข้มแข็งของครอบครัว เช่น ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม สื่อ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.พิศุทธิภา เมธิกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร โชติชัยสถิตย์ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.อำไพรัตน์ อักษรพรหม และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้คำแนะนำและให้กำลังใจจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- ชนิดา ทาระเนตร์. 2560. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็นโดยการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2556. การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(1), 7-20.
- ชัยวัฒน์ แก้วพินงาม. 2559. เทคโนโลยีเพื่อการประเมินการเรียนรู้ภาษาสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. Veridian E-Journal, Silpakorn University (ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ). 9 (3), 436-452.
- ปีนนเรศ กาศอุดม ฆนรศ อภิญญาลังกร กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ และนิมัสตุรา แว. 2561. บทบาทครอบครัวในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 5(3), 300-310.
- วันัญญา แก้วแก้วปาน. 2560. สัมพันธภาพครอบครัวกับปัญหาการกระทำความผิดในวัยรุ่น. Veridian E-Journal, Silpakorn University (ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ). 10(1), 361-371.
- วิญญู กิณะเสน วัฒนา จินดาวัฒน์ เพ็ญศรี บางบอน และจิตตินันท์ วุฒิกร. 2561. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวตามหลักทศ 6 ของประชาชนในเขตปริมณฑลเพื่อให้ครอบครัวมีความสุข. วารสารสิรินธรปริทรรศน์. 19(1), 42-56.
- สุริยะ หาญพิชัย. 2563. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน. วารสารลวงศรี. 4(1), 15-26.